



WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 marca 2026 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Piotr Mirek (przewodniczący)
SSN Tomasz Artymiuk (sprawozdawca)
SSN Jarosław Matras

w sprawie **D. C.**

skazanego z art. 178a § 1 k.k.,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

w dniu 4 marca 2026 r.,

kasacji wniesionej przez Prokuratora Generalnego na niekorzyść skazanego
od prawomocnego wyroku Sądu Rejonowego w Zamościu

z dnia 31 marca 2025 r., sygn. akt II K 166/25,

**uchyla zaskarżony wyrok w części dotyczącej zawartego w nim
orzeczenia o środku karnym z art. 42 § 2 k.k. (pkt 2) i przekazuje
sprawę w tym zakresie do ponownego rozpoznania Sądowi
Rejonowemu w Zamościu.**

Tomasz Artymiuk

Piotr Mirek

Jarosław Matras

UZASADNIENIE

D. C. został oskarżony o to, że „w dniu 25 grudnia 2024 r., o godz. 3.45 w Z.,
woj. [...], prowadził w ruchu lądowym pojazd

mechaniczny m-ki N. o nr rej. [...], znajdując się w stanie nietrzeźwości (0,66 mg/l alkoholu w wydychanym powietrzu”, tj. o czyn z art. 178a § 1 k.k.

W toku przesłuchania w charakterze podejrzanego w dniu 7 lutego 2025 r. podejrzany wyraził zgodę na skazanie go bez rozprawy i wymierzenie mu za zarzucony czyn kary grzywny w wysokości 250 stawek dziennych po 20 zł oraz orzeczenie środków karnych w postaci świadczenia pieniężnego w kwocie 5.000 zł na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej i 3-letniego zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych, z zaliczeniem na poczet tego zakazu okresu zatrzymania prawa jazdy od dnia 25 grudnia 2024 r. (k. 45).

Sąd Rejonowy w Zamościu wyrokiem z dnia 31 marca 2025 r., sygn. akt II K 166/25, wydanym na posiedzeniu, w obecności obrońcy D. C. i pod nieobecność prawidłowo zawiadomionych o terminie: prokuratora i oskarżonego, uznał oskarżonego D. C. za winnego popełnienia zarzuconego mu czynu wyczerpującego dyspozycję art. 178a § 1 k.k. i za to na podstawie art. 178a § 1 k.k. w zw. z art. 37a § 1 k.k., skazał go na karę grzywny w wysokości 250 stawek dziennych, określając wysokość jednej stawki na kwotę 20 zł. Jednocześnie na podstawie art. 42 § 2 k.k. w zw. z art. 43 § 1 k.k. orzekł wobec oskarżonego zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych w ruchu lądowym na okres 3 lat, a na podstawie art. 43a § 2 k.k. orzekł wobec oskarżonego świadczenie pieniężne na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej w wysokości 5.000 zł. Ponadto na podstawie art. 63 § 4 k.k. zaliczył oskarżonemu na poczet orzeczonego środka karnego w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych okres zatrzymania prawa jazdy od dnia 25 grudnia 2024 r. do dnia 31 marca 2025 r. i zwolnił oskarżonego od zapłaty na rzecz Skarbu Państwa kosztów.

Orzeczenie nie zostało zaskarżone przez żadną z uprawnionych stron i uprawomocniło się w dniu 8 kwietnia 2025 r.

Od powyższego wyroku kasację wniósł Prokurator Generalny. Zaskarżył powyższe orzeczenie Sądu Rejonowego w Zamościu w całości na niekorzyść oskarżonego D. C., podnosząc zarzut „rażącego i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenia przepisów prawa procesowego - art. 343 § 6 i 7 k.p.k. w zw. z art.

335 § 2 k.p.k., polegającego na wydaniu wyroku niezgodnego z treścią porozumienia zawartego pomiędzy prokuratorem i oskarżonym D. C. poprzez orzeczenie wobec ww. oskarżonego, uznanego za winnego popełnienia czynu z art. 178a § 1 k.k., środka karnego w postaci 3-letniego zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych w ruchu lądowym, mimo uzgodnienia z nim i postulowania przez prokuratora we wniosku o skazanie D. C. bez przeprowadzania rozprawy, orzeczenia zakazu prowadzenia pojazdów obejmującego wszystkie strefy ruchu”.

W oparciu o ten zarzut autor kasacji wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Zamościu.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja Prokuratora Generalnego wniesiona w dniu 14 stycznia 2026 r. na niekorzyść skazanego, a więc z zachowaniem terminu określonego w art. 524 § 4 k.p.k., okazała się oczywiście zasadna, gdyż za taki należy uznać podniesiony w niej zarzut rażącego i mającego istotny wpływ na treść zaskarżonego wyroku naruszenia wskazanych w nim przepisów prawa procesowego. Umożliwiło to jej uwzględnienie na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k., chociaż nie podzielono wniosku o uchylenie poddanego kontroli kasacyjnej orzeczenia w całości.

Procedowanie w warunkach konsensualizmu procesowego określonego w art. 335 k.p.k. jest równoznaczne z wydaniem orzeczenia zgodnego z treścią porozumienia zawartego pomiędzy prokuratorem i oskarżonym, ponieważ Sąd orzekając w trybie art. 335 k.p.k. i art. 343 k.p.k. jest związany treścią takiego porozumienia w tym sensie, że potrzeba dokonania jego modyfikacji, niezależnie od tego, czy na korzyść, czy na niekorzyść oskarżonego, jak również w sposób, który nie ma bezpośredniego wpływu na sytuację oskarżonego, wymaga uzgodnienia ze stronami, bądź - w przypadku wniosku złożonego w trybie art. 335 § 2 k.p.k. - skierowania sprawy do rozpoznania na zasadach ogólnych. Zmiana treści porozumienia dokonana samodzielnie przez Sąd, bez uprzedniego zaakceptowania ewentualnej modyfikacji przez oskarżonego i prokuratora, stanowi rażące naruszenie przepisów art. 335 § 1 ew. § 2 k.p.k. i art. 343 § 7 k.p.k. (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 8 września 2009 r., IV KK 287/09 i z dnia 23 marca 2009 r., III KK 33/09).

Z analizy akt nie wynika, aby Sąd Rejonowy w Zamościu uznał za niezasadną propozycję orzeczenia wobec D. C. środka karnego w postaci 3-letniego zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych bądź by zmierzał w kierunku modyfikacji porozumienia zawartego w tym zakresie pomiędzy prokuratorem a oskarżonym, poprzez ograniczenie zakazu do wszelkich pojazdów mechanicznych wyłącznie w ruchu lądowym.

Rozstrzygnięcie o środku karnym Sąd wydał na podstawie art. 42 § 2 k.k., zgodnie z treścią którego Sąd orzeka, na okres nie krótszy niż 3 lata, zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów albo pojazdów określonego rodzaju, jeżeli sprawca w czasie popełnienia przestępstwa przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji, był w stanie nietrzeźwości, pod wpływem środka odurzającego lub zbiegł z miejsca zdarzenia określonego w art. 173 k.k., art. 174 k.k. lub art. 177 k.k. lub po takim zdarzeniu, a przed poddaniem go przez uprawniony organ badaniu w celu ustalenia zawartości alkoholu lub środka odurzającego w organizmie, spożywał alkohol lub zażywał środek odurzający.

Nie ulega wątpliwości – uwzględniając treść art. 42 § 2 k.k., że Sąd jest władny orzec o zakazie prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych albo zawęzić zakres zakazu: do pojazdów określonej kategorii, bądź objąć nim pojazdy kilku kategorii albo do określonych stref ruchu. Procedując wszelako w trybie konsensualnym Sąd jest zobligowany do respektowania warunków porozumienia zawartego pomiędzy oskarżonym a prokuratorem. W przypadku braku akceptacji dla proponowanego w trybie art. 335 § 2 k.p.k. rozstrzygnięcia, może uzależnić uwzględnienie wniosku od dokonania wskazanej w nim przez siebie zmiany bądź skierować sprawę do rozpoznania na zasadach ogólnych. Natomiast, orzekając na posiedzeniu w sposób odmienny od treści porozumienia, tj. wymierzając oskarżonemu 3-letni zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych w ruchu lądowym, zamiast uzgodnionego z nim zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych obejmującego wszystkie strefy ruchu, tj. także wodny i powietrzny, Sąd Rejonowy w Zamościu dopuścił się obrazy przepisów art. 343 § 6 i 7 k.p.k.

Opisana wcześniej nieprawidłowość ma charakter rażący i miała istotny wpływ na treść wyroku.

Wydanie rozstrzygnięcia zgodnego z porozumieniem zawartym pomiędzy oskarżonym a prokuratorem, skutkowałoby bowiem orzeczeniem wobec D. C. (w dacie czynu żołnierza zawodowego [...] w Z.), zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych, bez ograniczania tego zakazu do strefy ruchu lądowego.

Mając na uwadze powyższe rozważania należało zatem uchylić zaskarżony wyrok, lecz wbrew wnioskowi skarżącego, który nie jest dla Sądu Najwyższego wiążący, wyłącznie w części dotyczącej środka karnego, o jakim mowa w art. 42 § 2 k.k. Wprawdzie kasacja została wniesiona na niekorzyść skazanego od orzeczenia, które wydano w trybie konsensualnym, lecz na takie rozstrzygnięcie co do środka karnego z art. 42 § 2 k.k. D. C. – co bezsporne – wyraził przecież zgodę.

Procedując w zakresie w jakim nastąpiło przekazanie sąd *meriti* orzeknie zgodnie z zawartym pomiędzy oskarżycielem publicznym i oskarżonym porozumieniem, chyba że strony dokonają określonej modyfikacji tego porozumienia, na co Sąd wyrazi zgodę.

Z tych wszystkich względów, orzeczono jak w wyroku.

[J.J.]

[a.ł.]

Tomasz Artymiuk Piotr Mirek Jarosław Matras